

УДК 711.4-112

К. О. Штепа,

Київський національний університет будівництва і архітектури

ВПЛИВ ВІЗУАЛЬНОГО МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН ЛЮДИНИ

Анотація: розглянуто фактори, які мають безпосередній вплив на психоемоційний стан людини. Агресивна архітектура провокує агресивність міського жителя, негативно впливаючи на моральні якості нових поколінь городян.

Часто приходячи на роботу чи повертаючись додому, ми не можемо пояснити собі наш зіпсований настрій. А відповідь може бути досить простою – все що ми бачимо навколо себе: безкінечний ряд однакових будинків типової забудови з тисячами блискучих вікон, великі сірі глухі стіни, блоки, решітки, сітки, різні поверхні. Сама людина в гонитві за раціональністю, створила протиприродне візуальне середовище, не розуміючи, що все це призведе до погіршення самопочуття і серйозного внутрішнього дискомфорту.

Все видиме середовище можна умовно розділити на штучне і природне. Проживання і робота у середовищі, яке насичене дисгармонічними візуальними формами, викликає у населення міста невротичний стан – депресію, галюцинації, поганий сон. Проблема візуального середовища міста є дуже важливою, так як впливає на психіко-емоційний стан людини, де наслідки можуть бути досить різними. Таке середовище відволікає увагу людини, тим самим відволікаючи її і збільшуючи небезпеку виходу людини на проїжджу частину, попадання у відкритий люк і т.і.

Міське середовище – є місцем, де людина проводить велику частину життя, і саме середовище найбільш суттєво впливає на ритм життєвої активності та поведінку людини. Сьогодні у місті, що швидко розвивається, люди ведуть активний спосіб життя, часто переміщуються в різні частини району міста, щодня знаходяться у безпосередньому контакті з сучасним міським середовищем.

Агресивна архітектура провокує агресивність міського жителя, негативно впливаючи на моральні якості все нових і нових поколінь городян. Тривале перебування в умовах несприятливого візуального оточення негативно позначається на психічному стані людини, викликаючи тривалі депресії, стреси. [1].

Безумовно, будівля може бути досить оригінальною, але має прямі кути і великі площини – три елементи, які негативно впливають на зорові процеси.

При створенні штучного міського середовища проживання людини необхідно враховувати насиченість його видимими елементами. Але в більшості випадків ця вимога порушується і створюється протиприродне середовище, агресивне видиме поле.

У міських умовах нерідко одне агресивне поле межує з іншим – багатоповерхові будинки з великим числом вікон, панельні будинки, облицьовані керамічною плиткою, цегляна кладка з потайними швами, а також різні ґрати, сітки, гофрований алюміній, шифер і т.і. Не випадково останнім часом у всіх великих містах збільшилася кількість психічних захворювань, і все це причина не природного видимого середовища.[2]

Велику здатність емоційно впливати на людину має колір. Особливо важливу роль для людини відіграє колірна гамма житлових приміщень. В той час як більшість забудови носить сірі відтінки, викликаючи у населення печаль і меланхолію. Проблема колористичної дисгармонії полягає у негативному впливі на психіку людини, що супроводжується приступами роздратування, накопичення агресії, виникнення негативних емоцій. Значну роль у кольоровому рішенні середовища відіграють різнокольорові рекламні блоки, різні постери, біг-борди, вивіски на перших поверхах і т.і.[3]

Колір є одним з потужних факторів, що формують комфортне візуальне середовище. Вплив кольору на людину проявляється при психофізіологічному, психологічному, соціальному рівнях. Середовище втратило різнобарв'я - найважливіший елемент повноцінної роботи очей і емоційних переживань людини. Проте, система символів, предметів культури, природні умови потужно, хоча і не завжди усвідомлено, впливають на людину.[5]

Проблема створення візуально комфортного міського середовища – одна з найбільш актуальних проблем сучасного проектування. Створення гарного оточуючого середовища, використовуючи колористику, є ключем до вирішення багатьох проблем. Візуальне сприйняття міста характеризується кольором фасадів, кольором мощення, реклами, транспорту, перших поверхів будинків.

Встановлено, що життя і робота в середовищі, яке є бідним на зорові елементи викликає у людей невротичний стан – депресії, галюцинації і т.і. Негативним є застосування скла великих розмірів. Фасад будівлі із скла і асфальтове покриття – дезорієнтований простір, створений руками людини. Архітектура сучасних малих форм (лави, павільйони, палатки) багато в чому нагадують велику архітектуру – ті ж прямі лінії і кути, оголені поверхні, бідна кольорова гамма. Часто в сучасній містобудівній практиці великі корпуси будівель стоять на значних відстанях один від одного. Найчастіше це обумовлено вимогами інсоляції, але в такому незамкнутому просторі людина відчуває себе незатишно. Тут недостатньо елементів для фіксації зору, тому

вони знаходяться на великій відстані. На важливість міського середовища звертав увагу ще 100 років назад австрійський архітектор К. Зіттер. Аналізуючи міські площі Італії він зробив висновок, що комфортність сприйняття залежить від візуальної замкнутості, відсутності можливості дивитись за межі площі. Все оточуюче середовище, в якому людина бачить велику кількість однакових елементів, носить назву – агресивне середовище.[4]

Усі перелічені вище носії візуальної інформації можуть спричиняти значний вплив на функціональний та анатомічний стан зорової системи людини та її елементів. Перш за все усі об'єкти міського середовища повинні мати позитивний вплив в емоційному і етичному плані. Візуальне середовище людини, кольорова гамма, структура навколишнього простору мають велике значення для нормальної життєдіяльності людини, зберігаючи фізичне, зорове і психічне здоров'я. До цих пір не розроблені нормативні документи та вимоги стосовно формування візуального середовища, допустимих відхилень, зокрема, щодо допустимих розмірів гомогенних і агресивних полів в архітектурі міста.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гуштіна О.В., Бармашина Л.М. Вплив архітектурних об'єктів на психоемоційний стан людини. УДК 72.01:159.942.5 (045).
2. http://poselenie.ucoz.ru/publ/prirodnaja_arkhitektura/3-1-0-120
3. Свиридов Г.В. Принципы формирования гомогенной и агрессивной среды. Архитектура и строительство России. №8, 2008. – С. 19 – 24
4. Карманова И. Визуальная среда современного города Будмайстер 2003 №13 С. 35-36.
5. Воробьев Г. Колористика и экология / Г. Воробьев, Е. Иванова. // Колористика города: мат. междунар. Семинара. Т.2. – М.: [Б.и.], 1990. – С. 55-61.

Аннотация

В статье рассмотрены факторы, которые оказывают непосредственное влияние на психоэмоциональное состояние человека. Агрессивная архитектура провоцирует агрессивность городского жителя, негативно влияя на нравственность новых поколений горожан.

Annotation

The paper considers the factors that have a direct impact on the psycho-emotional well-being. Aggressive architecture provokes aggressiveness of urban residents, adversely affecting the moral character of new generations of citizens.